

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 12 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Elżbieta Majewska**

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Alina Darul

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 12 stycznia 2017 r. w Koninie

sprawy **U. M.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o rentę w związku z chorobą zawodową

na skutek odwołania **U. M.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 26 maja 2015r. znak: (...)

1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującej U. M. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od dnia złożenia wniosku na stałe.

2. Zasądza od pozwanego na rzecz odwołującej kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Elżbieta Majewska

Sygn. akt III U 697 / 15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 maja 2015 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. odmówił U. M. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy powołał się na orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 18.05.2015 r., która nie stwierdziła u wnioskodawcy stanu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową.

Z decyzją tą nie zgodziła się U. M. wnosząc odwołanie. Odwołująca zarzuciła zaskarżonej decyzji naruszenie przepisów postępowania administracyjnego, przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz błąd w ustaleniach faktycznych. Wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie ubezpieczonej renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową ewentualnie o uchylenie decyzji i przekazanie sprawy organowi rentowemu do ponownego rozpoznania.

Organ rentowy wniosł o oddalenie odwołania powołując się na orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS.

Sąd ustalił i zważył co następuje :

U. M., ur. (...), posiada wykształcenie wyższe, z zawodu nauczyciel, pracowała w tym charakterze od 1978 r. m.in. w Szkole Podstawowej w Ł., w Szkole Podstawowej w W., w Szkole Podstawowej nr (...) w K. jako nauczyciel biologii, chemii, przyrody i matematyki.

W dniu 23.02.2015 r. ubezpieczona złożyła wniosek w organie rentowym domagając się przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową . Do wniosku dołączyła decyzję Państwowego Powiatowego (...) z dnia 02.01.2015 r. , którą stwierdzono u ubezpieczonej chorobę zawodową - niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią (wymienioną w poz. 15 pkt 3 wykazu chorób zawodowych).

Ponadto wnioskodawczyni dołączyła dokumentację lekarską oraz powołała się na dokumenty dotyczące zatrudnienia złożone przy wniosku o emeryturę.

Orzeczeniem z dnia 03.04.2015 r. lekarz orzecznik ZUS stwierdził, że wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy. Od powyższego orzeczenia ubezpieczona wniosła sprzeciw do komisji lekarskiej ZUS. Komisja ta orzeczeniem z dnia 18.05.2015 r. podzieliła stanowisko lekarza orzecznika i nie stwierdziła stanu niezdolności do pracy u odwołującej się.

Powyższe orzeczenie stanowiło podstawę wydania zaskarżonej decyzji.

Poza sporem jest, że w stosunku do wnioskodawcy stwierdzono chorobę zawodową pod postacią niedowładu mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią. Okolicznością sporną w niniejszej sprawie było to czy z powodu stwierdzonej choroby zawodowej ubezpieczona jest osobą niezdolną do pracy. Okoliczność ta wymagała wiedzy specjalnej z zakresu medycyny dlatego też Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych otolaryngologa i specjalisty medycyny pracy oraz otolaryngologa - foniatri.

Biegli lekarze sądowi po przebadaniu odwołującej , po zapoznaniu się z dokumentacją lekarską rozpoznali u niej:

- niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością

fonacyjną głośni i trwałą dysfonią ,

- zaburzenia czynnościowe krtani dysfonia hiperkinetyczna ,

- przewlekły podsychnięty nieżyt błony śluzowej nosa i gardła.

W oparciu o opinię biegłego specjalisty otolaryngologa – foniatri Sąd ustalił, że wnioskodawczyni jest osobą częściowo niezdolną do pracy w związku z chorobą zawodową bowiem utraciła zdolność do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. W wykonanym badaniu videostroboskopowym krtani brak jest pełnego zwarcia fonacyjnego w części międzybłoniastej szpary głośni z towarzyszącą chrypką , głos odwołującej jest zaburzony : ochrypły , matowy, obłożony , słaby. Stopień zaawansowania zmian w krtani spowodowanych chorobą zawodową jest duży i utrwalony. Odwołująca od marca 2015 r. jest na emeryturze , nadal się leczy, odbyła też leczenie sanatoryjne jednak bez poprawy w zakresie funkcji narządu głosu. Aktualna ocena funkcji fonacyjnej krtani nie pozwala na realną możliwość poprawy w tym zakresie na skutek dalszego leczenia czy rehabilitacji. Tego rodzaju zaburzenia funkcji głosu i zmiany chorobowe w krtani nie pozwalają odwołującej na wykonywanie pełnoetatowej pracy wymagającej wzmoczonego wysiłku głosowego. U. M. uzyskała kwalifikacje formalne do wykonywania zawodu nauczyciela, ukończyła studia wyższe, studia podyplomowe , kurs pedagogiczny i szkolenia, ponadto faktycznie wykonywała pracę w charakterze nauczyciela biologii, chemii, przyrody i matematyki co niewątpliwie pozwoliło jej na nabycie odpowiednich umiejętności i doświadczenia zawodowego w zawodzie nauczyciela czego finalnym efektem było uzyskanie stopnia nauczyciela dyplomowanego. Z uwzględnieniem tych właśnie aspektów należy oceniać poziom

kwalifikacji odwołującej i wnioskować czy w znacznym stopniu utraciła ona zdolność do wykonywania takiej pracy. W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości, że praca w charakterze nauczyciela, szczególnie nauczyciela w szkole podstawowej, jest związana z narażeniem na nadmierny wysiłek głosowy, skoro więc ubezpieczona, z powodu nasilenia objawów choroby zawodowej i stopnia zawansowania zmian, nie może wykonywać pracy w narażeniu na nadmierny wysiłek głosowy to tym samym przyjąć należy, że w znacznym stopniu utraciła zdolność do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji i tym samym jest częściowo niezdolna do pracy w związku z chorobą zawodową.

Niezdolność ta występuje od dnia złożenia wniosku o przyznanie renty z tytułu choroby zawodowej na stałe bowiem nie ma pozytywnych rokowań co do możliwości odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu zawodowym do równoważnego poziomu kwalifikacji jaki odwołująca obecnie posiada. Przyjąć więc należy, że częściowa niezdolność do pracy ma charakter trwały.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach rentowych oraz w aktach sprawy a także na podstawie opinii biegłego lekarza sądowego – specjalisty otolaryngologa – foniatrii M. Ł. (1). Sąd uznał powyższą opinię biegłej za wiarygodną i przydatną do rozstrzygnięcia, a w kolejnych uzupełnieniach opinii biegła w sposób stanowczy podtrzymywała swoje stanowisko i odpowiadała na zarzuty formułowane przez strony. Biegła zapoznała się z dokumentacją lekarską, osobiście przebadła odwołującą, a swoje stanowisko w sposób jasny i zrozumiały uzasadniła opierając się na posiadanej wiedzy medycznej w zakresie swoich specjalności. Biegła odniosła się także do opinii wydanej przez biegłych otolaryngologa i specjalistę medycyny pracy wskazując, że jej zdaniem stopień nasilenia zmian chorobowych w krtani u odwołującej jest na tyle duży, że nie spełnia kryteriów zdrowotnych do uznania zdolności do wykonywania pełnoetatowej pracy wymagającej wzmożonego wysiłku głosowego. Biegli otolaryngolog i specjalista medycyny pracy w ustnych wyjaśnieniach także wskazywali, że odwołująca nie może wykonywać pracy w narażeniu na nadmierny wysiłek głosowy, może jedynie pracować jako nauczyciel w niepełnym wymiarze czasu pracy lub w bibliotece szkolnej. Także więc i ci biegli wskazywali na istotne ograniczenia w możliwości wykonywania pracy przez odwołującą a wnioski, jakie wyciągali wynikały w odmiennego rozumienia pojęcia częściowej niezdolności do pracy.

W ocenie Sądu stanowisko biegłej M. Ł. (2), która jest specjalistą foniatrii, jest zrozumiałe, a argumenty zawarte w opinii są logiczne, wzajemnie spójne i stanowcze. Biegła badała odwołującą w późniejszym okresie niż pozostali biegli, w tym czasie odwołująca cały czas kontynuuje leczenie, odbyła też leczenie sanatoryjne, które jednak nie przyniosło istotnej poprawy. Biegła wyjaśniła, że z powodu występujących zmian chorobowych narządu głosu, które nie poddają się leczeniu i pomimo zaprzestania wysiłku głosowego nadal postępują, ubezpieczona utraciła możliwość wykonywania pracy w charakterze nauczyciela, a więc pracy związanej z nadmiernym wysiłkiem głosowym. Biegła podkreśliła także, że jednocześnie odwołująca nie jest całkowicie niezdolna do pracy bowiem może wykonywać pracę bez narażania na nadmierny wysiłek głosowy.

Sąd odmówił natomiast wiarygodności opinii wydanej przez biegłych otolaryngologa M. G. i specjalistę medycyny pracy T. R. bowiem w ocenie Sądu opinia ta jest niespójna i nie zawiera prawidłowej analizy dotyczącej poziomu kwalifikacji wnioskodawczyni. Biegli w tej opinii stwierdzają z jednej strony, że U. M. nie jest niezdolna do pracy w związku z chorobą zawodową natomiast jednocześnie wskazują, że odwołująca nie może wykonywać pracy pełnoetatowej związanej z nadmiernym wysiłkiem głosowym. Skoro odwołująca jest z zawodu nauczycielem, uzyskała kwalifikacje do nauczania biologii, chemii, przyrody, matematyki, przez cały okres swojej aktywności zawodowej pracowała w tym charakterze to oceny zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji należy dokonywać z uwzględnieniem powyższych okoliczności. Nie budzi też żadnych wątpliwości Sądu, że praca w zawodzie nauczyciela jest związana z nadmiernym wysiłkiem głosowym, a skoro (jak przyznali biegli w przedmiotowej opinii) odwołująca takiej pracy nie może wykonywać to takie stanowisko musi prowadzić do wniosku, że odwołująca w znacznym stopniu (a nawet większym niż znaczny) utraciła zdolność do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Biegli wskazali, że odwołująca może pracować w bibliotece szkolnej lub w niepełnym wymiarze czasu pracy lub też wykonywać pracę nauczyciela bez narażenia na wysiłek głosowy. Na tej podstawie biegli ci przyjęli, że ubezpieczona jest zdolna do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, jednakże z powyższym stanowiskiem nie sposób się zgodzić. Zachowanie jedynie zdolności do pracy niżej kwalifikowanej niż praca dotychczas

wykonywana, którą odwołująca wykonywała przez wiele lat, zdobywając doświadczenie oraz kolejne stopnie awansu zawodowego , wykonywanie takiej pracy jedynie w niepełnym wymiarze czasu pracy, nie oznacza , że taka osoba nie utraciła w znacznym stopniu możliwości pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. W wyroku z dnia 15.09.2006 r. I UK 103/06 Sąd Najwyższy stwierdził, że ubezpieczony może być uznany za częściowo niezdolnego do pracy, gdy zachował zdolność do wykonywania np. pracy niżej kwalifikowanej lub nie wymagającej kwalifikacji lecz jednocześnie utracił w znacznym stopniu zdolność do wykonywania pracy, do której posiada kwalifikacje .

Zgodnie z treścią art. **6 ust. 1 pkt 6** ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. 2015.1242.-j.t.) z tytułu choroby zawodowej przysługuje ubezpieczonemu m.in. świadczenie w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy dla ubezpieczonego, który stał się niezdolny do pracy wskutek choroby zawodowej. Natomiast w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W świetle art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2016.887.-j.t.) za niezdolną do pracy ustawodawca uważa osobę, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. **Całkowicie niezdolną do pracy** jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (art. 12 ust. 2), a **częściowo niezdolną do pracy** jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ust. 3 ustawy).

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawczyni jest osobą częściowo niezdolną do pracy wskutek choroby zawodowej bowiem w znacznym stopniu utraciła zdolność do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, a więc pracy w zawodzie nauczyciela. Zmiany w krtani mają charakter utrwalony, postępujący pomimo zakończenia wykonywania pracy związanej z wysiłkiem głosowym, systematycznego leczenia i nie rokują istotnej poprawy w tym zakresie. Tym samym więc uznać należy, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy na skutek choroby zawodowej na stałe od dnia złożenia wniosku.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd , na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w wyroku.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 108 kpc i § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U.2013.461), w brzmieniu obowiązującym w chwili wniesienia odwołania.

SSO Elżbieta Majewska